

Landbouwhogeschool Wageningen. North-Holland Publishing Company, Amsterdam. Tevens verschenen in: *Wentia* 8:1-85.

- DOING KRAFT, H. & V. WESTHOFF, 1959. De plaats van de beuk (*Fagus sylvatica*) in het Midden- en West-Europese bos. Jaarboek der Nederlandse Dendrologische Vereniging 21:226-254.
- HOMMEL, P.W.F.M., R. DE WAAL, B. MUIJS, J. DEN OUDEN & TH. SPEK, 2007. Terug naar het lindewoud. Strooiselkwaliteit als basis voor ecologisch bosbeheer. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- HULTÉN, E. & M. FRIES, 1986. Atlas of North European vascular plants, north of the tropic of cancer. I-III. Koeltz, Königstein.
- JANSSEN, C.R., 1960. On the late-glacial and post-glacial vegetation of Southern Limburg (Netherlands). Dissertatie. Rijksuniversiteit Utrecht, Utrecht. Tevens verschenen in *Wentia* 4:1-112.
- LOHMEYER, W., 1962. Zur Gliederung der Zwiebelzahnwurz (*Cardamine bulbifera*)-Buchenwälder im nördlichen Rheinischen Schiefergebirge. Mit-

teilungen der floristisch-soziologischen Arbeitsgemeinschaft N.F.9:187-193.

- MEUDEN, R. VAN DER, 2005. Heukels' Flora van Nederland. Drieëntwintigste druk. Wolters-Noordhoff, Groningen.
- MUCINA, L., G. GRABHERR & S. WALLNÖFER (red.), 1993. Die Pflanzengesellschaften Österreichs. III. Wälder und Gebüsche. Fischer, Jena/Stuttgart/New York.
- NEUHÄUSLOVÁ-NOVOTNÁ, Z., 1970. Beitrag zur Kenntnis der Waldgesellschaften der Kleinen Karpaten, Slowakei. 1. Phytözologische Verhältnisse. *Folia Geobotanica et Phytotaxonomica*, Praha 5: 265-306.
- OBERDORFER, E., 1979. Pflanzensoziologische Exkursionsflora. 4. Auflage. Eugen Ulmer, Stuttgart.
- OBERDORFER, E., 1992. Süddeutsche Pflanzengesellschaften IV. Wälder und Gebüsche. A. Textband, B. Tabellenband. Fischer, Jena/Stuttgart/New York.
- OLSTHOORN, A. & R. KLAASSEN, 2005. Wonderen in de Wieringermeer. Groei van beuk, es, esdoorn en

eik in fantastisch bos. *Vakblad Natuur Bos Landschap* 2(9):2-5.

- POTT, R., 1992. Die Pflanzengesellschaften Deutschlands. Ulmer, Stuttgart.
- STORTELDER, A.H.F., J.H.J. SCHAMINÉE & M. HERMY, 1999. *Quercus-Fagetea*. In: Stortelder, A.H.F., J.H.J. Schaminée & P.W.F.M. Hommel, De vegetatie van Nederland. Deel 5. Plantengemeenschappen van ruigten, struwelen en bossen. Opulus Press, Uppsala/Leiden:287-331.
- WERF, S. VAN DER, 1991. Bosgemeenschappen. Natuurbeheer in Nederland 5. Pudoc, Wageningen.
- WESTHOFF, V. & A.J. DEN HELD, 1969. Plantengemeenschappen in Nederland. Thieme, Zutphen.
- ZACHARIAS, D., 1993. Flora und Vegetation von Wäldern der *Quercus Fagetea* im nördlichen Harzvorland Niedersachsens unter besonderer Berücksichtigung der Eichen-Hainbuchenwälder. Dissertation. Technischen Universität Carolo-Wilhelmina, Braunschweig.

BOEKBESPREKING

BETER ÉÉN VOGEL IN DE HAND... Vogelvangst, valkerij en eieren zoeken in ambacht, cultuurhistorie, natuurbescherming en wetenschap

LUMEIJ, J.T., D.A. JONKERS & J.J.H.G.D. KARELSE (RED.), 2008. KNNV Uitgeverij, Zeist. 224 pagina's, gebonden, full-colour. ISBN 978 90 5011 2635. Prijs € 34,95 (leden KNNV/NHGL € 31,95). Verkrijgbaar bij de KNNV Uitgeverij (www.knnvuitgeverij.nl) of in de boekhandel.

Dit boek is een uitvloeisel van het symposium "Ambachtelijk werken met Wilde Vogels" dat op 27 april 2006 in Utrecht plaatsvond. In 19 hoofdstukken wordt door 23 auteurs

aandacht besteed aan allerlei facetten van oude ambachten of activiteiten die gericht waren op het vangen van vogels, het jagen met vogels of het vinden van hun eieren.

In de eerste negen hoofdstukken worden diverse vang- en zoekmethoden beschreven, van het bekende kievitseieren zoeken en de valkerij tot de veel minder bekende kwartel- en houtsnippenvangst. Deze hoofdstukken zijn met beeldende en regelmatig ook historische foto's en tekeningen geïllustreerd. De kwaliteit van het beeldmateriaal is enigszins wisselend maar over het algemeen goed. Regelmatig breken de auteurs een lans voor het door hun beschreven ambacht, waarbij zelfs regelmatig het woord cultuurhistorisch erfgoed valt. Sommige vangmethoden zijn dan ook erg zeldzaam geworden. Het tijdens de schemering vangen van Houtsnippen met de 'laatflouw' wordt in Nederland nog slechts beoefend door één persoon. Natuurlijk vangt hij tegenwoordig niet meer voor de pot, maar voor de wetenschap, hoewel in het hoofdstuk nog wel een recept voor Houtsnip staat! Nadat het in de bomen hangende net om de invliegende Houtsnip is gevallen, wordt deze bevrijd, van een ring voorzien en weer losgelaten. Een kaartje van Europa toont de ongeveer

vijftig terugmeldingen van de bij Gaasterland met het net gevangen Houtsnippen.

In de volgende tien hoofdstukken wordt een allegaartje aan onderwerpen gepresenteerd, die qua inhoud soms enigszins overlappen met de eerste acht. Verbanden tussen deze hoofdstukken zijn niet altijd even duidelijk. Waarschijnlijk zijn de besproken onderwerpen alle tijdens het symposium aan de orde geweest, en hebben daarmee een plek in het boek verdiend. Zo is er een hoofdstuk over gezegden, familienamen en plaatsnamen die zijn afgeleid van de vogelvangst. Dit leert ons dat er 81 vaak oude gezegden en spreekwoorden kunnen worden gerelateerd aan deze activiteiten. Tevens lijkt het of de provincie Limburg nauwelijks interessant was voor vogelvangsters; er komen namelijk bijzonder weinig personen met aan de vogelvangst gerelateerde namen in onze provincie voor. Vogelziekten zijn het thema van twee hoofdstukken, waarbij natuurlijk de vogelgriep, en het onderzoek dat hiernaar bij vogels plaatsvindt, uitgebreid wordt belicht. Ander onderzoek dat duidelijk vooruitgeholpen is door de vogelvangst, is de studie naar diverse soorten steltlopers als Kemphaan, Goudplevier en Rosse grutto. De onmisbare rol van

het 'wilsterflappen' komt hierbij duidelijk voor het voetlicht.

Het boek wordt afgesloten door een samenvatting van alle hoofdstukken (ook in het Engels), informatie over betrokken organisaties, een woordenlijst van zeven pagina's en een twaalf pagina's langelijst met noten en literatuur. De presentatiewijze van deze noten en bronnen gebeurt per hoofdstuk, waarbij alle verwijzingen zijn genummerd en direct achter elkaar worden weergegeven. Dit vergemakkelijkt het terugzoeken niet; een aparte literatuurlijst en bronnenlijst was overzichtelijker geweest.

Het boek is met name interessant voor de natuurliefhebber die historisch geïnteresseerd is, of voor liefhebbers van vroegere ambachten. Mocht uw specifieke aandacht naar Limburg uitgaan, dan vindt u weinig van uw gading. In de index staan drie verwijzingen naar Limburg waaruit blijkt dat er in onze provincie al lang geen eendenkooien meer staan. Verder signaleert de attente lezer dat er nu weer op traditionele wijze Kwartels worden gevangen in de Peel, maar dit zou natuurlijk ook in Brabant kunnen zijn. Blijkbaar had men vroeger vooral buiten Limburg beter één vogel in de hand...?